Stuk **254** (1995-1996) – Nr. 1

VLAAMS PARLEMENT

ZITTING 1995-1996 7 MAART 1996

VOORSTEL VAN BIJZONDER DECREET

— van mevrouw Mia De Schamphelaere en de heren Herman Suykerbuyk en Robert Voorhamme —

houdende uitvoering van artikel 37bis van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Het federale België na de vierde staatshervorming kreeg daadwerkelijk vorm bij de wetgevende verkiezingen van 21 mei 1995. Het Vlaams Parlement werd rechtstreeks verkozen en de federale Kamer en Senaat werden op een nieuwe wijze samengesteld. De nieuwe taakverdeling tussen Kamer en Senaat werd van kracht.

Terwijl de Kamer van Volksvertegenwoordigers voornamelijk de politieke kamer is die het federale regeerbeleid controleert, staat de Senaat garant voor de kwaliteit van de federale wetgeving. Daarenboven geeft de Senaat uitdrukking aan het federale karakter van de Belgische staatsstructuur, doordat hij fungeert als ontmoetingsplaats tussen de federale overheid en de deelstaten.

Dat blijkt onder meer uit de samenstelling van de Senaat. Naast 40 rechtstreeks verkozen senatoren en 10 gecoöpteerde senatoren maken ook 21 gemeenschapssenatoren, waaronder 10 aangewezen door en uit het Vlaams Parlement, deel uit van de hoge vergadering.

Vanuit de visie van een Belgisch coöperatief federalisme kan evenwel betreurd worden dat de vertegenwoordiging van de gemeenschappen in de Senaat zich in een belangrijke minderheidspositie bevindt (slechts 21 gemeenschapssenatoren op 71).

Eigenaardig en enigszins paradoxaal is dat de participatie van de deelgebieden in de federale besluitvorming erop achteruit is gegaan. Tevoren kon via het 'dubbelmandaat' nog de fictie van de onrechtstreekse betrokkenheid van de gemeenschappen en gewesten bij het federale grondwetgevend en wetgevend werk overeind gehouden worden. (zie hierover A. Alen in "Het federale België na de vierde staatshervorming". Een commentaar op de Nieuwe Grondwet en haar uitvoeringswetten, Brugge, Die Keure, 1993, p. 19).

Voor het Vlaams Parlement bestaat evenwel de mogelijkheid om de rechtstreeks verkozen Nederlandstalige senatoren die geen gemeentelijk, provinciaal of Europees mandaat bekleden, te betrekken bij de werkzaamheden. De beslissing hiertoe dient te gebeuren bij decreet, aan te nemen met een tweederde meerderheid (artikel 37bis van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, ingevoegd bij de bijzondere wet van 16 juli 1993).

De wijze waarop dit gebeurt, behoort tot de constitutieve autonomie van het Vlaams Parlement. Het Vlaams Parlement kan bijgevolg autonoom beslissen op welke wijze en hoeveel senatoren worden uitgenodigd.

Dit voorstel voor het betrekken van senatoren bij de werkzaamheden van het Vlaams Parlement neemt als uitgangspunt het belang en de eigen opdracht van het Vlaams Parlement. Essentieel is dat de Senaat beschikt over voldoende informatie over en inzicht in de verwachtingen, standpunten en opties van de Vlaamse deelstaat ten opzichte van het federale beleid.

Deze informatie-uitwisseling mag niet beperkt blijven tot materies met betrekking tot de Grondwet en de institutionele hervormingen. Ook in andere federale beleidsdomeinen is samenwerking aangewezen en moet de Vlaamse visie meer verduidelijkt en ondersteund worden op het federale vlak.

Het is evenwel niet aangewezen om de senatoren te betrekken bij de plenaire zittingen van het Vlaams Parlement. Het plenum is het publieke forum bij uitstek en behoort toe aan de eigen parlementsleden. Een andere regeling zou verwarrend werken voor de publieke opinie en zou de bestaande democratische instellingen minder doorzichtig maken.

Dit voorstel voorziet in de mogelijkheid om senatoren op een flexibele wijze te betrekken bij de werkzaamheden, doordat het elke commissie vrij staat om uit te nodigen naargelang van het thema of agendapunt.

Aangezien het vooral gaat om informatie-uitwisseling en er geen stemrecht kan worden toegekend, is het voldoende om één senator per fractie uit te nodigen.

Gezien de onverenigbaarheid met andere mandaten zal het aantal senatoren dat in aanmerking komt, beperkt blijven. Men mag deze groep niet overvragen door in het algemeen voor elke vergadering uit te nodigen. Een actieve gerichte aanwezigheid van geïnteresseerde senatoren is te verkiezen.

Mia DE SCHAMPHELAERE

Herman SUYKERBUYK

Robert VOORHAMME

VOORSTEL VAN BIJZONDER DECREET

Artikel 1

Dit bijzonder decreet regelt zowel een gewestaangelegenheid als een gemeenschapsaangelegenheid.

Artikel 2

Ter uitvoering van artikel 37bis van de bijzondere wet van 8 augustus 1970 tot hervorming der instellingen, ingevoegd bij de bijzondere wet van 16 juli 1993, worden de senatoren, gekozen door het Nederlandse kiescollege, op de volgende wijze betrokken bij de werkzaamheden van het Vlaams Parlement :

1. bij de regeling van de werkzaamheden beslist elke commissie van het Vlaams Parlement bij gewone meerderheid of er reden is om de senatoren op de volgende vergaderingen uit te nodigen ;

2. per fractie, vertegenwoordigd in het Vlaams Parlement, wordt één senator uitgenodigd.

Mia DE SCHAMPHELAERE

Herman SUYKERBUYK

Robert VOORHAMME